

Paramos vystymuisi stebėseną

Nacionalinė nevyriausybių
vystomojo bendradarbiavimo
organizacijų platforma

2021 m. gegužės mėn.

Nacionalinė nevyriausybinių vystomojo bendradarbiavimo organizacijų platforma (toliau – VB Platforma) vienija 21 nevyriausybines organizacijas – narius, aktyviai veikiančius vystomojo bendradarbiavimo, globalaus švietimo ir darnaus vystymosi tikslų srityse. VB Platformos nariai – aktyvūs vystomojo bendradarbiavimo iniciatoriai ir veikėjai humanitarinės pagalbos, partnerystės vystymuisi, globalaus švietimo ir tematinėse darnaus vystymosi tikslų srityse.

Nacionalinė nevyriausybinių
vystomojo bendradarbiavimo
organizacijų platforma

EUROPOS
SOCIALINIO
FONDO
AGENTŪRA

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

„Mes, išsivysčiusių ir besivystančių šalių ministrai, atsakingi už vystymosi skatinimą, bei daugiašalių ir dvišalių vystymosi institucijų vadovai... nutariame imtis toli siekiančių ir stebimų veikslių reformuoti būdus, kuriais suteikiama ir valdoma parama... Pripažįstame, kad norint pasiekti šių tikslų paramos mastai ir kiti vystymosi išteklių turi didėti, paramos efektyvumas taip pat turi žymiai padidėti, kad būtų remiamos mūsų šalių partnerių pastangos stiprinti valdymą ir gerinti vystymosi vykdymą.“ [Paryžiaus deklaracija dėl paramos efektyvumo](#) (2005, p.1)

Iniciatyva „Aid Watch“ yra serija programų, kuriomis reikalaujama atskaitomybės iš paramos agentūrų ir siekiama nušviesti jų projektus, programas ir idėjas. Ši iniciatyva skirta atkreipti visuomenės dėmesį tiek į gerus, tiek ir į blogus su parama susijusius dalykus: atvejus, kai parama tikrai padeda neturtingiausiems pasaulio žmonėms, ir atvejus, kai ji gėdingai juos nuvilia.

Esminė „Aid Watch“ įžvalga yra tokia: kuo labiau paramos teikimas bus stebimas, tuo daugiau paramos pasieks skurdžiai gyvenančiuosius.

„AidData“: Paramos duomenys

Oficialiai skelbiamai Vakarų teikiamai paramai užimant vis mažesnę ir mažesnę viso darnaus vystymosi finansavimo dalį, „AidData“ pradeda naudoti naujus metodus, skirtus sekti nepilnai viešai skelbiamus finansinius srautus iš viešųjų ir privačių donorų, skolintojų bei investuotojų, kurie apie savo pinigų panaudojimo prioritetus ir veiklas viešai atskleidžia tik labai nedaug.

„AidData“ naudoja unikalius duomenis ir metodus, kurie padeda atsakyti į įvairius klausimus apie šiuos mažiau suprastus globalius vystymosi dalyvius:

- Kokie yra jų investicijų prioritetai?
- Kaip glaudžiai jų investicijos siejasi su nacionaliniais vystymosi prioritetais ir globaliais tikslais?
- Kuriose šalyse ir sektoriuose jie turi daugiausia ir mažiausia įtakos?
- Kokie yra numatyti ir nenumatyti jų investicijų padariniai?

Oficiali parama vystymuisi

Oficialią paramą vystymuisi (OPV / angl. ODA – Official Development Assistance) EBPO Paramos vystymuisi komitetas apibrėžia kaip valstybės teikiamą paramą, kuri skatina ir yra konkrečiai skirta besivystančių šalių ekonominiam vystymuisi ir gerovei. Paramos vystymuisi komitetas OPV kaip užsienio paramos „aukso standartą“ pradėjo naudoti 1969 m.; jis išlieka pagrindiniu paramos vystymuisi finansavimo šaltiniu. OPV apibrėžiama kaip oficialūs finansiniai srautai ekonominiam mažų ir vidutinių pajamų šalių vystymuisi ir gerovei skatinti. Grynoji OPV apskaičiuojama iš bendros OPV atėmus šalių-paramos gavėjų išmokamas paskolų grąžinimo sumas.

2020 m. užsienio parama iš oficialių donorų pasiekė didžiausią kada nors fiksuotą sumą ir siekė 161,2 mlrd. JAV dolerių¹ – realiais skaičiais, 3,5 proc. daugiau nei 2019 m.; preliminarūs EBPO surinkti duomenys rodo, jog paramą padidino papildomi finansai, mobilizuoti siekiant padėti besivystančioms šalims kovoti su COVID-19 krize.

Location	2018	2019	2020
Austria	0.258	0.276	0.294
Belgium	0.430	0.409	0.467
Bulgaria	0.110	0.095	0.126
Cyprus	0.120	0.094	0.082
Czech Republic	0.132	0.131	0.130
DAC Countries	0.310	0.300	0.320
Denmark	0.718	0.717	0.730
Estonia	0.162	0.158	0.159
Finland	0.359	0.417	0.466
France	0.427	0.441	0.532
Germany	0.612	0.612	0.727
Greece	0.133	0.175	0.129
Hungary	0.209	0.213	0.267
Ireland	0.314	0.316	0.308
Italy	0.249	0.217	0.220
Latvia	0.102	0.102	0.120
Lithuania	0.121	0.128	0.124
Luxembourg	0.984	1.034	1.025
Malta	0.248	0.304	0.438
Netherlands	0.619	0.587	0.592
Poland	0.136	0.130	0.130

Šaltinis: EBPO, 2021.

Užsienio parama didėjo tais metais, per kuriuos kiti pagrindiniai besivystančių šalių pajamų šaltiniai – prekyba, tiesioginės užsienio investicijos bei piniginės perlaidos – gerokai sumažėjo dėl pandemijos, o vietiniai išteklių susidūrė su didėjančiu spaudimu. Bendras privatus besivystančių šalių finansavimas iš išorės 2020 m. sumažėjo 13 proc., o prekybos mastai sumažėjo 8,5 proc.

Lietuvos skiriama parama

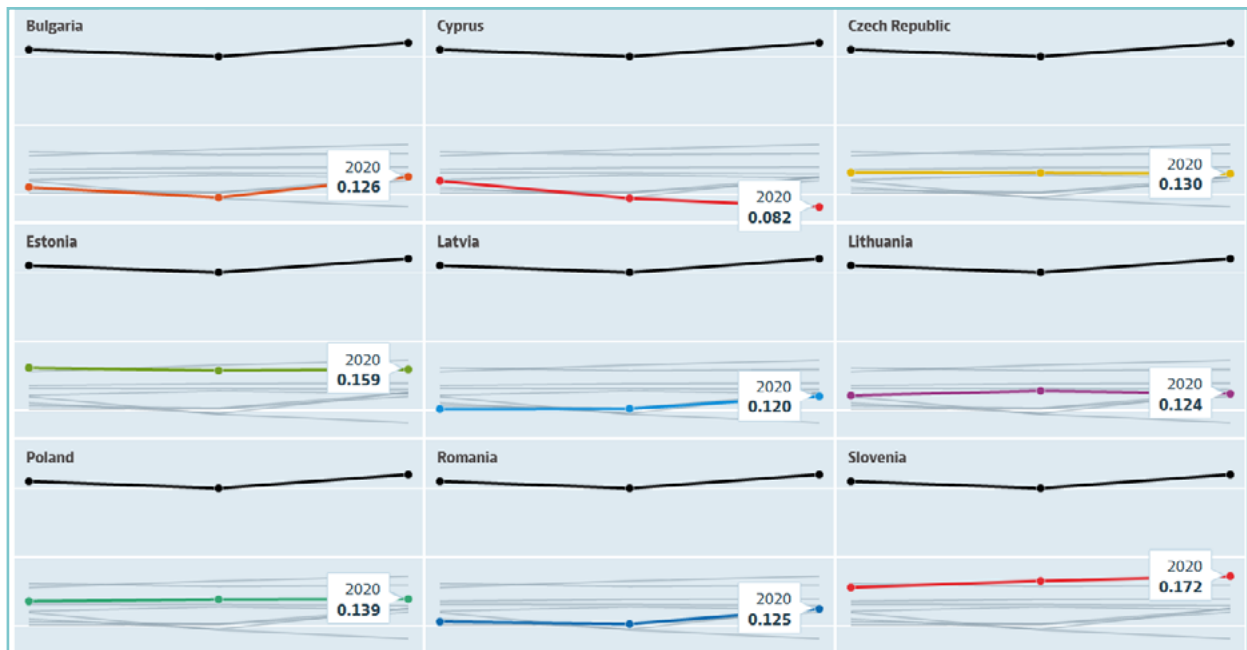
Kaip integrali šalies užsienio politikos dalis, Lietuvos vystomasis bendradarbiavimas yra sukoncentruotas į Europos Sąjungos Rytų partnerystę, o taip pat į migracijos kilmės bei tranzito šalis. Lietuvos oficialios paramos vystymuisi (OPV) mastai pastaraisiais metais išliko ganėtinai stabilūs, nepaisant pastarojo meto nuosmukio, o Lietuvos vystomasis bendradarbiavimas daugiausia skirstomas daugiašaliais kanalais, tačiau kartu siekiant pasidalinti su šalimis partnerėmis Lietuvos pereinamojo laikotarpio patirties pamokomis. Užsienio reikalų ministerija vaidina pagrindinį koordinacinį vaidmenį visoms dalyvaujančioms suinteresuotosioms šalims, vykdydama su vystymuisi susijusias veiklas; administracinis valdymas yra pamažu perduodamas Centrinei projektų valdymo agentūrai, remiantis ilgalaikiu Lietuvos tikslu sukurti specialią vystymuisi skirtą agentūrą.

¹ EBPO, <https://data.oecd.org/oda/net-oda.htm>

Politikos rėmai

2013 m. priimtas ir 2020 m. atnaujintas Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymas nubrėžia visapusiškus Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo rėmus. Pagrindinis jo tikslas yra prisidėti prie 2030 m. Darnaus vystymosi darbotvarkės su šiais konkrečiais tikslais: užtikrinti taiką; skatinti globalų ekonominį augimą ir socialinį stabilumą; sumažinti skirtumus tarp išsivysčiusių ir besivystančių šalių; ir integruoti besivystančias šalis į globalią ekonomiką. Didžioji dalis daugiašalės Lietuvos OPV yra paskirstoma įmokos daugiašalėms organizacijoms, atitinkant savo tarptautinius įsipareigojimus ir politikos dėmesio centrą. Dvišalėse programose pagrindiniai sektoriai yra švietimas, valdymas ir pilietinė visuomenė.

2020 m. Lietuvos parama besivystančioms šalims sudarė apie 58,7 mln. eurų (0,12 proc. BNP – bendrųjų nacionalinių pajamų) ir, lyginant su 2019 metų duomenimis, sumažėjo beveik 4 procentais. Apie 80 proc. visos paramos sudarė daugiašalė parama, tarp jų: įmokų dalis į Europos Sąjungos biudžetą, Europos plėtros fondą ir kitoms tarptautinėms organizacijoms, vykdančioms vystomojo bendradarbiavimo veiklą.

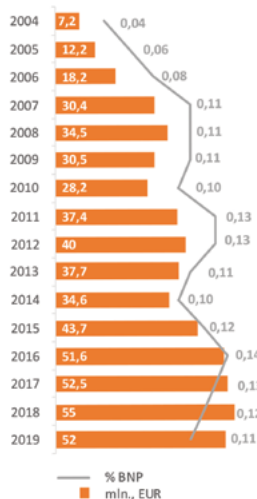

Šaltinis: EBPO, 2021.

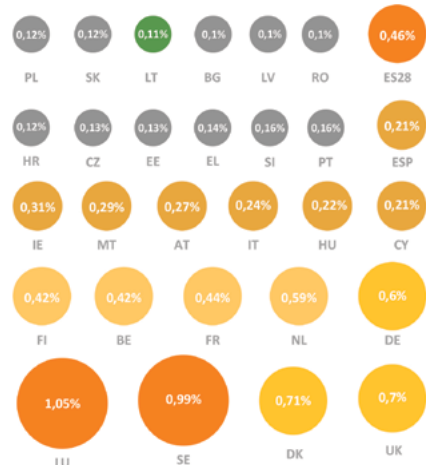
EBPO Paramos vystymuisi komiteto narės vidutiniškai paramai skyrė 0,32 proc. BNP. 2019 m. šis rodiklis siekė 0,30 proc., t. y. gerokai mažiau nei Jungtinių Tautų tikslas skirti paramai 0,70 proc. BNP, kurį praėjusiais metais pasiekė šešios valstybės.

Šaltinis: LR URM, 2020.

LIETUVOS OPV 2004 - 2019

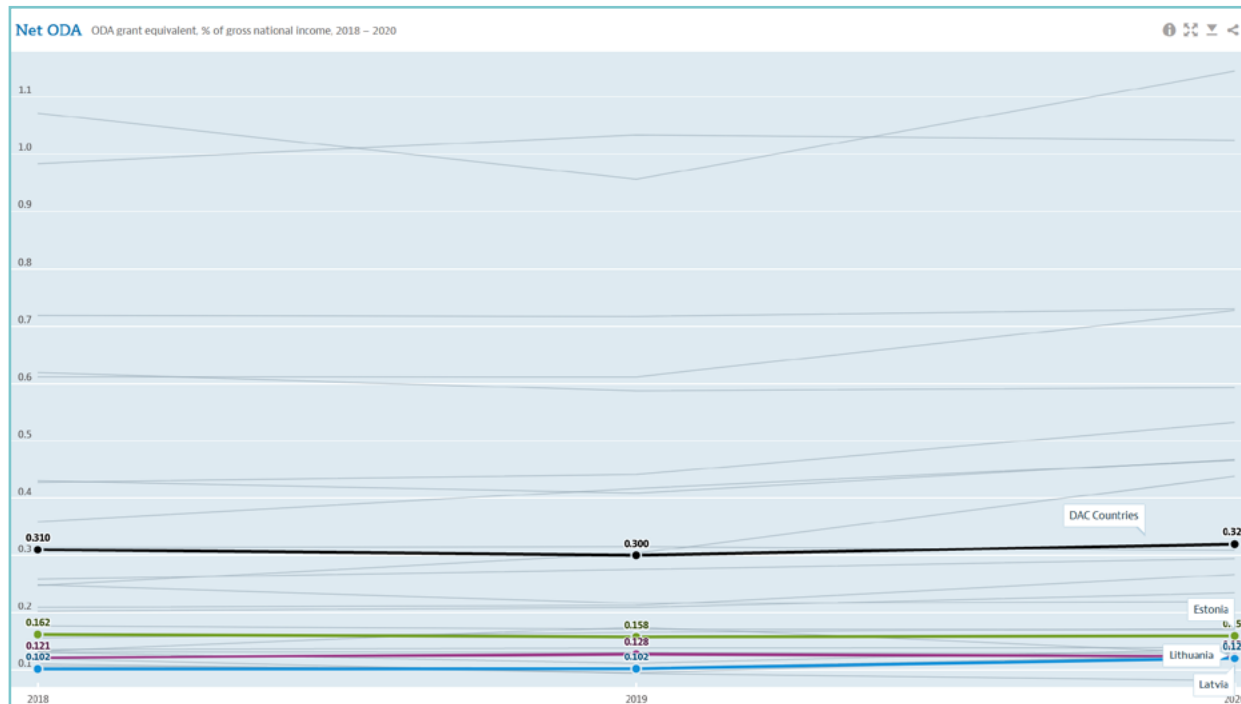

ES OFICIALI PARAMA VYSTYMUISI % BNP, 2019

Preliminariais Europos Komisijos duomenimis, bendra ES valstybių narių oficiali parama 2020 m. išaugo 15 proc. ir siekė 66,8 mlrd. eurų (vidutiniškai 0,50 proc. BNP).

Tapusi ES nare Lietuva įsipareigojo iki 2030 metų skirti oficialiai paramai vystymuisi ne mažiau 0,33 proc. BNP, tačiau pastaraisiais metais ji neviršija 0,13 proc. BNP, ir kartu su Latvijos ir Kipro atitinkamais rodikliais yra tarp mažiausių ES.

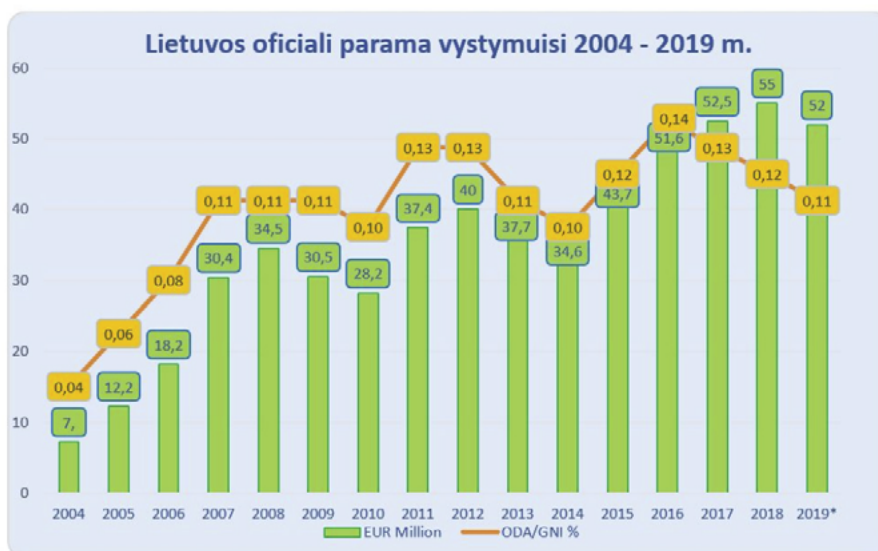
Šaltinis: EBPO, 2021.

2020 m. tik keturios ES šalys narės įvykdė arba viršijo savo vystomojo bendradarbiavimo įsipareigojimus: Danija, Vokietija, Liuksemburgas ir Švedija. Ir jos tai padarė tuo metu, kai – pirmą kartą nuo 1998-ųjų – kilo pasaulinis skurdo lygis. Iki 2021 metų pabaigos dar maždaug 150 milijonų žmonių bus įstumti į visišką skurdą, verčiami pragyventi už mažiau nei 1.90 JAV dolerių per dieną. Tai reiškia ne tik tai, jog prarandamas jau pasiektas progresas, bet ir tai, kad pasekmės žmonių pragyvenimo šaltiniams yra neproporcingos. Ypač ekonominį poveikį jaučia moterys ir mergaitės, kurios dažnai uždirba mažiau ir jų darbai yra nesaugūs. Pasiekti Darnaus vystymosi tikslus liko mažiau nei dešimtmetis, tad ES šalys narės tiesiog privalo pasitempti, kad įvykdytų savo kolektyvinį įsipareigojimą skirti 0.7 proc. OPV/BNP.

ES OPV dydis yra vienas dalykas, jos kokybė – visai kitas. Pavyzdžiui, nemaža atsakui į COVID-19 šalyse partnerėse skirto „Team Europe“ paketo dalis yra išmokama paskolomis. Taip dar labiau didinama skolos našta, nuo kurios jau ir taip kenčia daugybė šalių, ir dažnai tai neigiamai paveikia vyriausybės skiriamus pinigus sveikatai bei švietimui, kas marginalizuotoms bendruomenėms yra labai svarbu, ypač dabartinėje situacijoje.

OPV turi būti suprantama kaip ES solidarumo su likusiu pasauliu išraiška. Tai ypač svarbu mažiausiai išsivysčiusių šalių atžvilgiu: jos turi daugiausia išteklių ištraukti žmones iš skurdo. Nors 2020 m. ES OPV skaičiai mažiausiai išsivysčiusiems šalims bus publikuoti šių metų pabaigoje, prieš penktąją Jungtinių Tautų konferenciją, skirtą mažiausiai išsivysčiusiems šalims, CONCORD ragina ES pateikti konkrečius, į ateitį žvelgiančius planus, kaip pasiekti adekvatų finansavimą labiausiai užnugaryje esančioms šalims.

Lietuvos oficiali parama vystymuisi (2004–2019 m.; mln. Eur)

Šaltinis: LR URM, 2020.

Lietuvos oficiali parama vystymuisi (OPV) 2019 m.

Bendra OPV – 60,4 mln. EUR (0,13 % nuo BNP)	
Dvišalė parama – 10,7 mln. EUR (18 % visos OPV) Į jį: <ul style="list-style-type: none"> Baltarusija – 1,95 mln. Ukraina – 1,91 mln. Turkija¹ – 0,84 mln. Sakartvelas – 0,7 mln. Moldova – 0,18 mln. Azerbaidžanas – 0,13 mln. Armėnija – 0,04 mln. Regioniniai (Rytų partnerystės) – 0,3 mln. Tikslinės įmokos tarptautinėms organizacijoms ir fondams – 2,07 mln. 	Daugiašalė parama – 49,7 mln. EUR (82 % visos OPV) Į jį: <ul style="list-style-type: none"> Europos Sąjunga – 45,94 mln., iš jį: <ul style="list-style-type: none"> Įnašo į ES biudžetą dalis, užskaitoma kaip OPV – 37,63 mln. Europos plėtros fondas – 8,31 mln. Jungtinės tautos – 2,1 mln. Pasaulio bankas – 1 mln. Kitos tarptautinės organizacijos ir fondai (bendrosios įmokos) – 0,66 mln.
Humanitarinė pagalba, EUR	
Dvišalė: <ul style="list-style-type: none"> Tiksliniai įnašai tarptautinėms organizacijoms, fondams, parama nukentėjusiems – 1,31 mln. Pabėgėliams Lietuvoje – 1,12 mln. Daugiašalė: <ul style="list-style-type: none"> Įmokos į FAO bendrąjį biudžetą – 0,4 mln. 	
Dvišalė parama pagal geografinius regionus, EUR (remiantis EBPO metodika)	
<ul style="list-style-type: none"> Europa – 5,5 mln. (51 % dvišalės paramos) Pietų ir Centrinė Azija – 1,24 mln. (12 %) Afrika – 0,17 mln. (1,6 %) Centrinė ir Pietų Amerika – 0,14 mln. (1,3 %) Vidurio Rytai – 0,1 mln. (0,9 %) Neprikirta² – 3,47 mln. (32 %) 	
Dvišalė parama sektoriams, EUR (remiantis EBPO metodika)	
<ul style="list-style-type: none"> Socialinė infrastruktūra ir paslaugos – 4,66 mln. (43,4% visos dvišalės), iš jį: <ul style="list-style-type: none"> švietimas – 3,16 mln. (29 %) valdžia ir pilietinė visuomenė – 1,14 mln. (10,6 %) Ekonomikos infrastruktūra – 0,57 mln. (5,4 %), iš jį: <ul style="list-style-type: none"> energetika – 0,48 mln. (4,5 %) Gamyba – 0,16 mln. (1,5 %) Tarpsektorinė parama – 0,14 mln. (1,3 %) Humanitarinė pagalba – 1,31 mln. (12 %) Kitos – 3,89 mln. (36,3 %), iš jį: <ul style="list-style-type: none"> donoro administravimo lėšos – 2,67 mln. (25%) pabėgėliai šalyje donorėje – 1,12 mln. (10,5%) 	
Dvišalė parama pagal EBPO nustatytus paramos politikos žymeklius, EUR	
<ul style="list-style-type: none"> Geras valdymas/įtraukus dalyvavimas – 6,2 mln. (58 % dvišalės paramos) Lycių lygybė 2,4 mln. (22 %) Parama prekybos vystymui – 0,16 mln. (1,5 %) Parama aplinkai – 1,3 mln. (12 %) 	

¹ 8,13 mln. eurų pervaista ES Pabėgėlių Turkijoje remimo priemonė, kurios gavėja, remiantis EBPO metodika, išrodoma Turkija

² Įmokos ar savanoriški įnašai tarptautinių organizacijų tikslinėms agentūroms ar fondams, administravimo lėšos, visuomenės informavimo projektai

Ministerijos (kartu su pavaldžiomis institucijomis)	EUR
Finansų ministerija (+ Mutinė)	10 593 999
Užsienio reikalų ministerija	6 463 466
Svietimo, mokslo ir sporto ministerija	2 059 017
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (+Pabėgėlių priėmimo centras)	1 319 749
Aplinkos ministerija	747 645
Žemės ūkio ministerija	305 537
Sveikatos apsaugos ministerija	253 402
Energetikos ministerija	225 264
Vidaus reikalų ministerija (+ Policija)	87 385
Susisiekimo ir komunikacijų ministerija	31 729
Kultūros ministerija	18 082
Krašto apsaugos ministerija	17 430
Ekonomikos ir inovacijų ministerija	7 729
Viso:	22 130 434

Aukštosios mokyklos	EUR
VU	211 907
VDU	268 473
LSMU	88 157
LMTA	4 778
Viso:	573 315

Kitos institucijos ¹	Viso:	EUR
		103 750

Savivaldybės	EUR
Kėdainių r. sav. administracija	1 367
Klaipėdos m. sav. administracija	7 593
Panevėžio r. sav. administracija	1 600
Viso:	10 560

¹ Lietuvos bankas, STT, Nacionalinis vėžio institutas, Valstybės kontrolė, Maisto ir veterinarijos tarnyba, Ryšių reguliavimo tarnyba, Nacionalinis narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Seimo kontrolė ir įstaiga, Valdovų rūmai, Nacionalinė teismų administracija

Šaltinis: LR URM, 2020.

Esant tokioms tarpusavyje susijusioms krizėms kaip didėjančios nelygybės, klimato kaita, konfliktų ir pažeidžiamumo didėjimas, yra ypač svarbu, kad ES prioritetizuotų negrąžinamomis išmokomis paremtą finansavimą savo planuose pasiekti OPV/BNP mažiausiai išsivysčiusioms šalims. Be to, visos ES finansuojamos programos ir projektai mažiausiai išsivysčiusioms šalims turėtų būti peržiūrimi siekiant užtikrinti, kad jie atitinka principus „nepalikti nei vieno nuošalyje“ ir lyčių lygybę.

Nesugebėjimo suteikti užtektinai paramos padariniams tampant skaudžiai akivaizdiems, ši ataskaita pateikia rekomendacijas ES donorams padidinti finansavimą OPV. Tik tokiu būdu užtikrinsime, kad atsigaunant nuo COVID-19 krizės niekas nėra paliekamas nuošalyje.

Paramos skaidrumas

Tarptautinė paramos skaidrumos iniciatyva (TPSI / angl. IATI – [International Aid Transparency Initiative](#)) yra savanoriška, daugiašalė iniciatyva, kuria siekiama pagerinti paramos ir kitų vystymosi išteklių matomumą, kad būtų padidintas jų efektyvumas kovojant su skurdu. Daugiau kaip 90 šalių donorių ir šalių-paramos gavėjų, pilietinės visuomenės organizacijų, fondų, privataus sektoriaus organizacijų bei kitų paramos informacijos ekspertų tapo TPSI nariais ir įsipareigojo dirbti kartu siekiant padidinti paramos bei kitų vystymuisi skirtų išteklių skaidrumą ir atvirumą.

TPSI centre yra TPSI Standartas – išsamus, lyginamasis ir tinkamas mašinoms skaityti formatas arba rėmai, padedantys detaliau publikuoti projekto vykdymą, finansinę informaciją ir veiklos rezultatus.

Skiriant ypatingą dėmesį pagalbai šalims partnerėms, JT Vystymosi programos skaidrumo veikla koncentruojasi į nacionalinio vystymosi planavimo aktualumą, viešąjį finansų valdymą ir abipusę atskaitomybę šalies lygmeniu, kartu dirbant siekiant padidinti TPSI Standarto naudojimą.

Vystomojo bendradarbiavimo platformos pozicija

2015 m. rugsėjo 25 d. Niujorke vykusiame Jungtinių Tautų aukščiausiojo lygio susitikime darnaus vystymosi klausimais buvo priimta Jungtinių Tautų rezoliucija „Keiskime mūsų pasaulį. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“ Darbotvarkei įtakos turėjo ir 2015 m. liepos 13–16 d. Adis Abeboje vykusios Trečiosios tarptautinės vystymosi finansavimo konferencijos nutarimai, kuriais siekiama stiprinti skaidrų vystymąsi ir bendradarbiavimą.

2017 m. birželio 7 d. Europos Parlamentas, Taryba ir Europos Komisijos pristatė bendrą pareiškimą „Naujasis Europos konsensusas dėl vystymosi. Mūsų pasaulis, mūsų orumas, mūsų ateitis“. Šie dokumentai pabrėžia:

1. Darbotvarkė iki 2030 m. ir DVT siekimas yra didelis uždavinys, nes 17 tikslų ir 169 susiję smulkesni tikslai reikalauja koordinavimo tarp ES ir jos valstybių narių, Europos Parlamento, nacionalinių parlamentų, regioninių ir vietos valdžios institucijų, be to, daugiapakopio valdymo požiūrio, taip pat pagrįsto aktyviu ir plačiu visuomenės, pilietinės visuomenės ir privačiojo sektoriaus atstovų dalyvavimu;
2. Visuotinė veiksmingo vystomojo bendradarbiavimo partnerystė (VVBP) galėtų atlikti svarbų vaidmenį įgyvendinant įrodymais pagrįstus stebėsenos ir atskaitomybės aspektus, susijusius su veiksmingumo principais siekiant DVT ir remiant visų dalyvių vykdomą visapusiškesnį jų įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu;
3. VVBP turėtų suteikti aiškiai apibrėžtus konkrečių vystymosi subjektų, kurie nėra EBPO paramos teikėjai, taip pat naujų paramos teikėjų, pilietinės visuomenės organizacijų, privačių filantropų, finansinių institucijų ir privačiojo sektoriaus įmonių, bendradarbiavimo kanalus;
4. Aukšto lygio politinis forumas darnaus vystymosi srityje suteikia palankią aplinką ES ir jos valstybėms narėms apžvelgti jų pažangą įgyvendinant Darbotvarkę iki 2030 m. atliekant savanoriškus nacionalinius vertinimus ir atlikti pagrindinį vaidmenį, t.y. kaip didžiausios oficialios paramos vystymuisi (OPV) teikėjos ir lyderės tvarumo ir aplinkosaugos politikos srityse; kadangi šie užbaigti savanoriški nacionaliniai vertinimai padeda įvertinti darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo pažangą ir nustatyti esamas spragas ir problemas;
5. Kadangi OPV atliks itin svarbų vaidmenį įgyvendinant Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., visų pirma, mažas pajamas gaunančiose šalyse ir kovojant su ypač dideliu skurdu ir nelygybe, jei ją teikiant bus laikomasi veiksmingo vystymosi principų, būtent šalies atsakomybės, skaidrumo ir atskaitomybės, didesnio dėmesio rezultatams ir įtraukties principų.
6. Prie šių skatinimų ir Europos Parlamento, Tarybos ir Europos Komisijos rekomendacijų prisidėjo ir 2018 m. rugsėjo 28 d. Lietuvos Respublikos Seimas priimdamas rezoliuciją dėl Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo Lietuvoje (Nr. XIII P-25642). Už šią rezoliuciją (projektas Nr. XIII P-2564) vienbalsiai balsavo 76 Seimo nariai. Rezoliucijoje Vyriausybė taip pat skatinama išryškinti regioninį lygmenį visose nacionalinėse viešosiose politikose ir sukurti operatyvią vietos, regiono ir centrinės valdžios bendradarbiavimo platformą, sistemiskai didinti Lietuvos socialinės politikos finansavimą, didinti Lietuvos paramą vystomajam bendradarbiavimui, įteisinti, kad biudžeto asignavimai ir finansinės

priemonės pirmiausia būtų orientuotos į ilgalaikių darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimą, įtraukti darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo rodiklius bei jų analizę į savo veiklos metinę ataskaitą.

Lietuva, 2004 m. tapusi ES nare, įsipareigojo teikti OPV. 2005 m. gegužės 24 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose buvo numatyta, kad 2004 m. ir po 2004 m. ES narėmis tapusios šalys iki 2015 m. OPV skirs ne mažiau kaip 0,33 proc. BNP, o šalys, kurios ES narėmis tapo iki 2004 m. – 0,7 proc. Šie įsipareigojimai pakartoti 2015 m. gegužės 26 d. Tarybos išvadose, nukeliant įgyvendinimo terminą iki 2030 m. OPV įsipareigojimai akcentuojami ir 2015 m. rugsėjo 25 d. valstybių vadovų patvirtintoje Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 metų.

Norime atkreipti dėmesį, kad, įvertinus Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo politikos situaciją bei mažėjančią skiriamą OPV, įžvelgiame didelę riziką Lietuvai neįgyvendinti tarptautinių įsipareigojimų. Nevykdydami įsipareigojimų rizikuojame silpninti Lietuvos vaidmenį formuojant užsienio politiką ir diskredituojame savo valstybę.

Todėl rekomenduojame:

- Atsakingai pažvelgti į 2004 m. priimtą ir 2015 m. gegužės 26 d. Europos Tarybos atnaujintą dokumentą, įpareigojantį iki 2030 m. OPV skirti ne mažiau kaip 0,33 proc. BNP.
- Kadangi OPV Lietuvoje 2018 m. duomenimis sumažėjo iki 0,11 proc.² BNP, imtis reikšmingų strateginių sprendimų oficialios paramos vystymuisi planavimui ir strateginėms gairėms.
- Didinti dvišalę paramą. Būtent ji sukuria geriausiai matomą pridėtinę vertę – prisidedama prie dvišalių politinių ir ekonominių ryšių stiprinimo, naujų rinkų atvėrimo galimybių Lietuvos verslui. Ji taip pat leistų Lietuvai daugiau dalintis savo patirtimi institucinių gebėjimų ir technologijų srityse, kuri būtų naudinga Rytų partnerystės, Afrikos ir Azijos regionų valstybėms.
- Į vystomojo bendradarbiavimo politiką glaudžiau įtraukti savivaldybes, verslo atstovus, nevyriausybinių ir pilietinės visuomenės organizacijas.
- Sukurti sisteminį strateginį oficialios paramos vystymuisi teikimo planą.

² EBPO preliminarūs duomenys <https://data.oecd.org/oda/net-oda.htm#indicator-chart>

Nacionalinė nevyriausybinių
vystomojo bendradarbiavimo
organizacijų platforma

EUROPOS
SOCIALINIO
FONDO
AGENTŪRA

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa